



Aan de leden

Datum
1 juli 2026

Ons kenmerk
U202600323
Lbr. 26/020

Telefoon

Bijlage(n)
2

Onderwerp
Aanjagen van de brede toepassing van gemeentelijke
standaarden

Geachte leden van college en gemeenteraad,

Graag brengen we onder uw aandacht dat de VNG verschillende standaarden beschikbaar stelt waarmee uw gemeente efficiënte, veilige en toekomstgerichte dienstverlening kan realiseren. Standaarden zijn gezamenlijke afspraken en richtlijnen van gemeenten. Ze helpen om processen, systemen en samenwerking op een eenduidige manier in te richten. Hierdoor wordt samenwerken en gegevens uitwisselen eenvoudiger, worden onnodige kosten voorkomen en versterken gemeenten hun gezamenlijke positie richting het rijk, ketenpartners en leveranciers.

De verenigingsstrategie en de resolutie 'Als een sterke bestuurslaag regie op de digitale samenleving', die tijdens de ALV van 18 juni 2025 is aangenomen, laten zien dat gemeenten klaar zijn om verder samen te werken. Ze benadrukken ook het belang van collectivisering en het gebruik van standaarden.

Deze ambities kunnen alleen worden waargemaakt als alle gemeenten meedoen en de standaarden ook daadwerkelijk gebruiken. In de praktijk gebeurt dat om diverse redenen nog niet overal. Daarom willen we het brede gebruik van deze standaarden actief stimuleren.

Standaarden vastgesteld door de ALV

Het bestuur en of de Algemene Ledenvergadering (ALV) hebben de afgelopen jaren meerdere standaarden vastgesteld. Deze standaarden zijn onderverdeeld in drie categorieën: adviesstandaarden (vrijblijvend gebruik), pas-toe-of-leg-uitstandaarden (toepassen tenzij gemotiveerd wordt afgeweken) en verplichte standaarden (bindend vastgesteld na advies en ledenraadpleging).

Een overzicht van de standaarden die door het bestuur en of de ALV voor de leden zijn vastgesteld (categorie 2 en 3) vindt u in het [overzicht gemeentelijke standaarden](#). Dit overzicht geeft inzicht in de afspraken die gemeenten gezamenlijk hebben gemaakt en in de mate waarin deze richtinggevend zijn.

Voorbeelden van vastgestelde en nieuwe standaarden

De VNG biedt een breed palet aan standaarden, onder andere op het gebied van digitale samenwerking, informatiebeveiliging, inkoop, privacy en infrastructuur. Voorbeelden hiervan zijn GIBIT (de toolbox voor ICT-inkoop), Haven (de standaard voor platformafhankelijke cloudhosting) en de contractstandaarden voor de Jeugdwet en de Wmo. Daarnaast ontwikkelen we continu nieuwe standaarden, zoals Common Ground, dat gemeenten helpt om gegevens slimmer te gebruiken, de GEMMA-standaarden en de referentiearchitectuur voor het eenduidig inrichten van processen en informatievoorziening.

Besluitvorming en vervolgstappen

We verzoeken uw college om de standaarden die door de leden zijn vastgesteld opnieuw te bevestigen met een officieel collegebesluit. Een dergelijk besluit helpt de ambtelijke organisatie omdat het duidelijk richting geeft, terwijl dat bij VNG-ledenbrieven soms minder het geval is. Als bepaalde standaarden in uw gemeente nog niet zijn ingevoerd, willen we u vragen dit alsnog te doen. Ter ondersteuning hebben we een concept-collegebesluit bijgevoegd, met het verzoek dit op de agenda van uw college te zetten. In de tweede bijlage vindt u een overzicht van alle vastgestelde standaarden.

Terugkoppeling en ondersteuning

We horen graag van u welk besluit is genomen en welke vervolgstappen uw organisatie daarbij zet. U kunt uw terugkoppeling sturen naar . Voor vragen of behoefte aan ondersteuning bij het toepassen van de standaarden kunt u hetzelfde adres gebruiken.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten


mr. dr. L.K. Geeluk
Algemeen directeur

Bijlage 1: Concept-collegebesluit

Overwegende dat er veel kwalitatief goede collectieve diensten, producten en standaarden beschikbaar zijn waarop gemeenten kunnen aansluiten,

en wetende dat het bundelen van krachten helpt om in tijden van arbeidsmarktkrapte de kwaliteit van dienstverlening op peil te houden en kosten te verlagen,

besluit het college van burgemeester en wethouders:

1. Het collectieve besluit van de door de VNG vastgestelde advies-, pas-toe-of-leg-uit- en verplichte standaarden zoals toegelicht in de bijgevoegde brief binnen de organisatie te herbevestigen;
2. de organisatie opdracht te geven om de huidige toepassing van de relevante standaarden in kaart te brengen en eventuele vervolgstappen te bepalen.

Bijlage 2: Overzicht vastgestelde standaarden

Naam standaard	Mate van verbindendheid	Vaststelling geldt vanaf
Verwerkersovereenkomst	Verplicht	1 januari 2019
Baseline Informatiebeveiliging Overheid	Verplicht	1 januari 2020
Contractstandaarden Jeugd	Verplicht	2 december 2022
Contractstandaarden Wmo	Verplicht	29 november 2024
Zaakgericht werken	Pas-toe-of-leg-uit	1 april 2021
GIBIT	Pas-toe-of-leg-uit	1 april 2021
Haven	Pas-toe-of-leg-uit	25 maart 2022
Objecten	Pas-toe-of-leg-uit	1 maart 2022
Objecttypen	Pas-toe-of-leg-uit	1 maart 2022
BAG Bevragen	Pas-toe-of-leg-uit	1 oktober 2022
BRK Bevragen	Pas-toe-of-leg-uit	1 oktober 2022
WOZ Bevragen	Pas-toe-of-leg-uit	1 oktober 2022
BRP Bevragen	Pas-toe-of-leg-uit	1 oktober 2022